

Nieuwe kerndoelen voor aardrijkskunde

KNAG dag 13 november 2024

Programma

In drie delen:

- Actualisatie van de kerndoelen (Anton Bakker)
- Nieuwe kerndoelen voor Aardrijkskunde (Marian Blankman)
- In gesprek over de conceptkerndoelen (Matthijs Driebergen)

Actualisatie van de kerndoelen

Anton Bakker

**Curriculumexpert en eindredacteur
kerndoelen po – vo –(v)so**

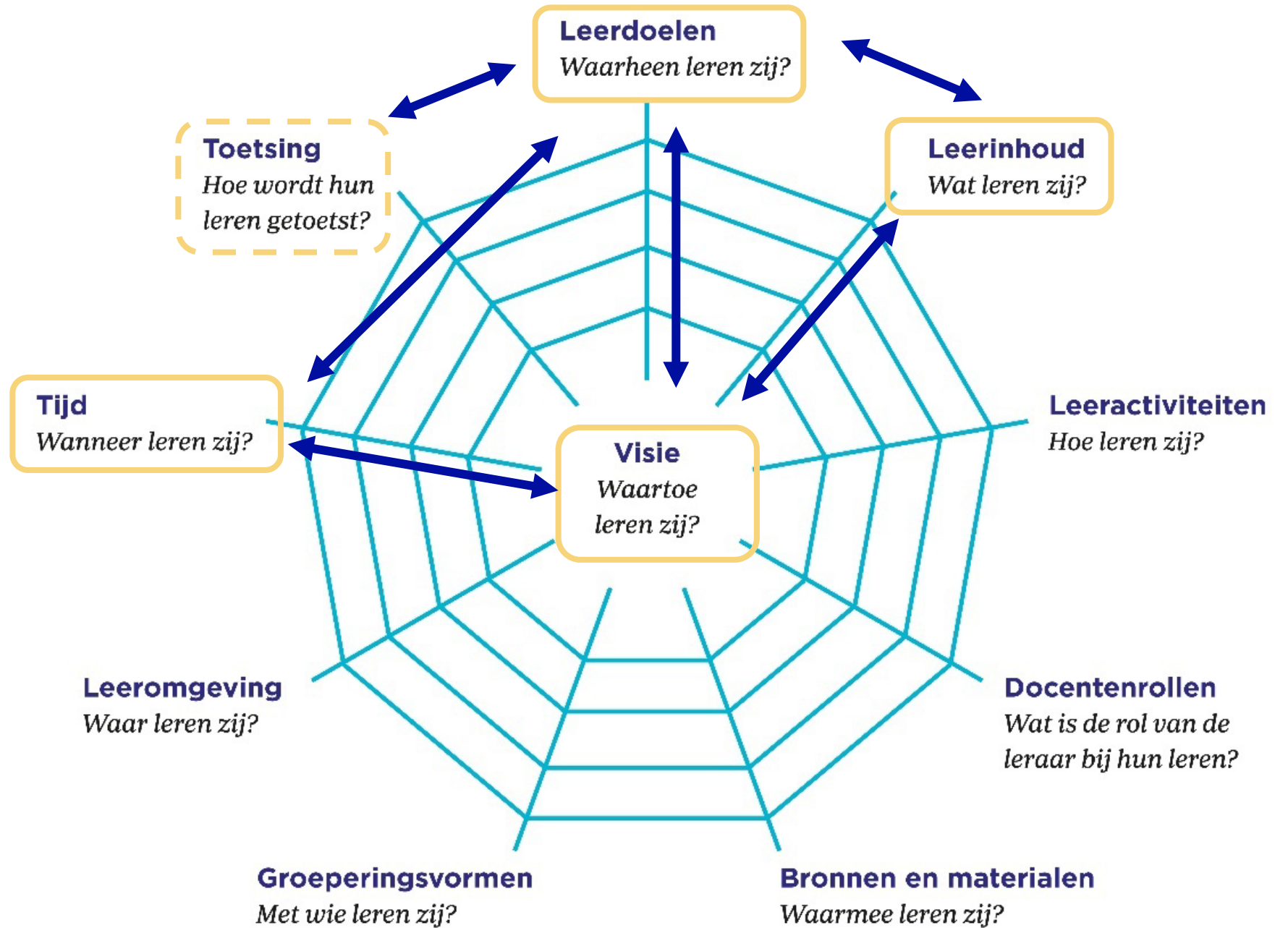

Wat is SLO?

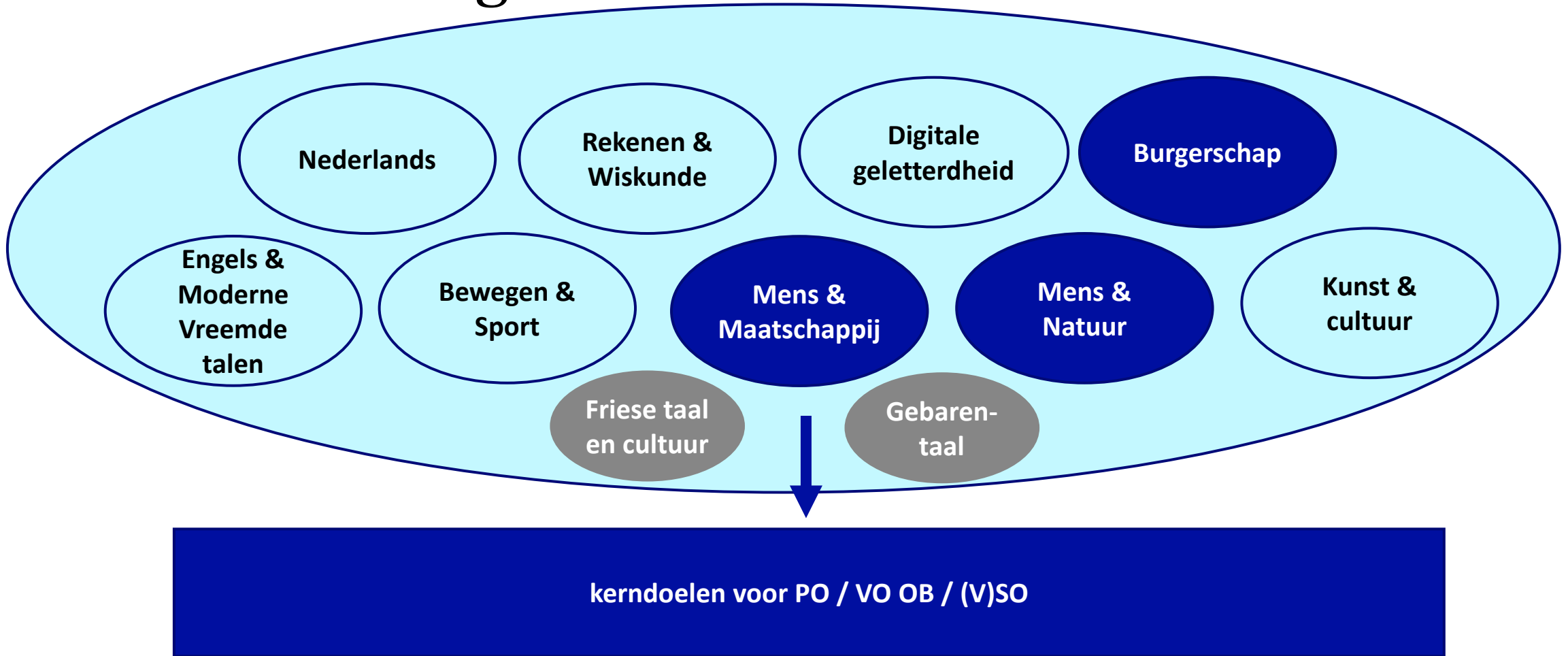
- Expertisecentrum voor curriculumontwikkeling
- Juridisch vergelijkbaar met CITO en Nuffic
- Gefinancierd door de overheid

Wat betekent actualisatie van het curriculum?

Voor welke leergebieden komen er nieuwe kerndoelen?

Voor welke groepen leerlingen?

Primair onderwijs
Eind groep 8

Voortgezet onderwijs
Eind leerjaar 2
Leerjaar 3 h/v

Voortgezet onderwijs
Bovenbouw –
examenprogramma's

Kerdoelen gespecialiseerd onderwijs

Welke soorten kerndoelen komen er?

Hybride
doelen

Beheersingsdoelen

leeropbrengsten: kennis,
vaardigheden en houdingen

De leerling...

Ervaringsdoelen

inspanningen die van leerlingen
worden verwacht

De leerling...

Aanbodsdoelen

waar een school in haar
onderwijsaanbod voor heeft te zorgen

De school...

Zo ziet een conceptkerndoel eruit:

content en/of context

VO 03 De aarde als leefomgeving

De leerling analyseert en evalueert de gevolgen van menselijk gebruik van de natuurlijke omgeving.

wie?

Wettelijk
verplichte
uitwerkingen

Handelings-
werkwoord(en)

Het gaat hierbij om:

Zo ziet een kerndoel eruit:

VO 03 De aarde als leefomgeving

De leerling analyseert en evalueert de gevolgen van menselijk gebruik van de natuurlijke omgeving.

Het gaat hierbij om:

- Beschrijven van de gevolgen van water- en grondstofwinning en productie voor economie, klimaat en leefomgeving;
- Analyseren van veranderingen in voedselproductie en de gevolgen hiervan voor de natuurlijke omgeving en leefomgeving van mensen;
- Verkennen van mitigerende- en adaptieve maatregelen ten aanzien van risico's van klimaatverandering;
- Benoemen van verschillende perspectieven op de relatie tussen mens en natuurlijke omgeving;
- Evalueren van de mate van belasting van verschillende regio's door klimaatverandering en van de mogelijkheden om met de gevolgen van klimaatverandering om te gaan.

Wettelijk
verplichte
uitwerkingen

Zo ziet een kerndoel eruit:

VO 03 De aarde als leefomgeving

De leerling analyseert en evalueert de gevolgen van menselijk gebruik van de natuurlijke omgeving.

Het gaat hierbij om:

- Beschrijven van de gevolgen van water- en grondstofwinning en productie voor economie, klimaat en leefomgeving;
- Analyseren van veranderingen in voedselproductie en de gevolgen hiervan voor de natuurlijke omgeving en leefomgeving van mensen;
- Verkennen van mitigerende- en adaptieve maatregelen ten aanzien van risico's van klimaatverandering;
- Benoemen van verschillende perspectieven op de relatie tussen mens en natuurlijke omgeving;
- Evalueren van de mate van belasting van verschillende regio's door klimaatverandering en van de mogelijkheden om met de gevolgen van klimaatverandering om te gaan.

Wettelijk
verplichte
uitwerkingen

Nieuwe kerndoelen voor Aardrijkskunde

Marian Blankman

**Opleidingsdocent IN Holland - lid
ontwikkelteam Mens en maatschappij**

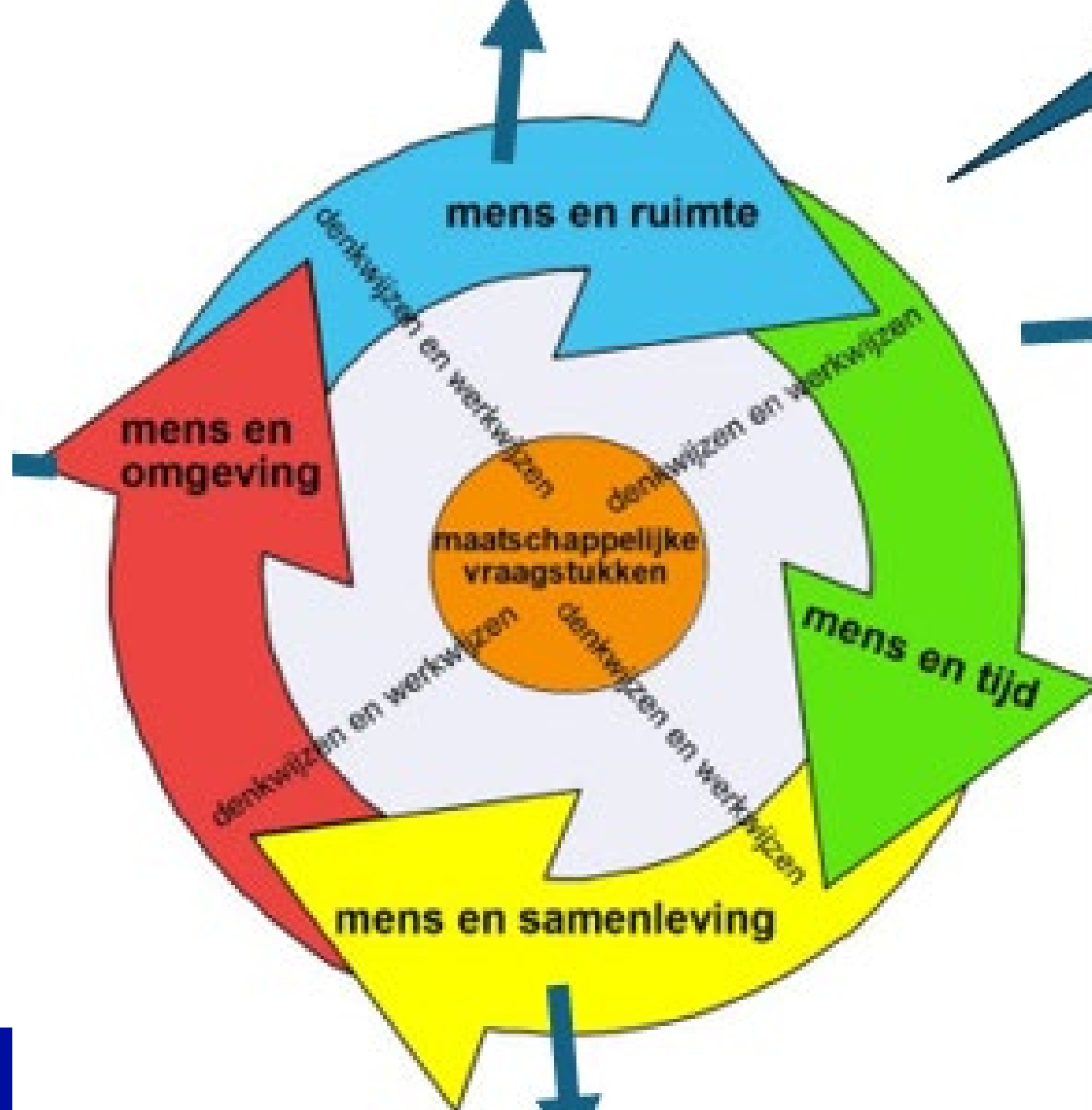

Aardrijkskunde in 3 leergebieden

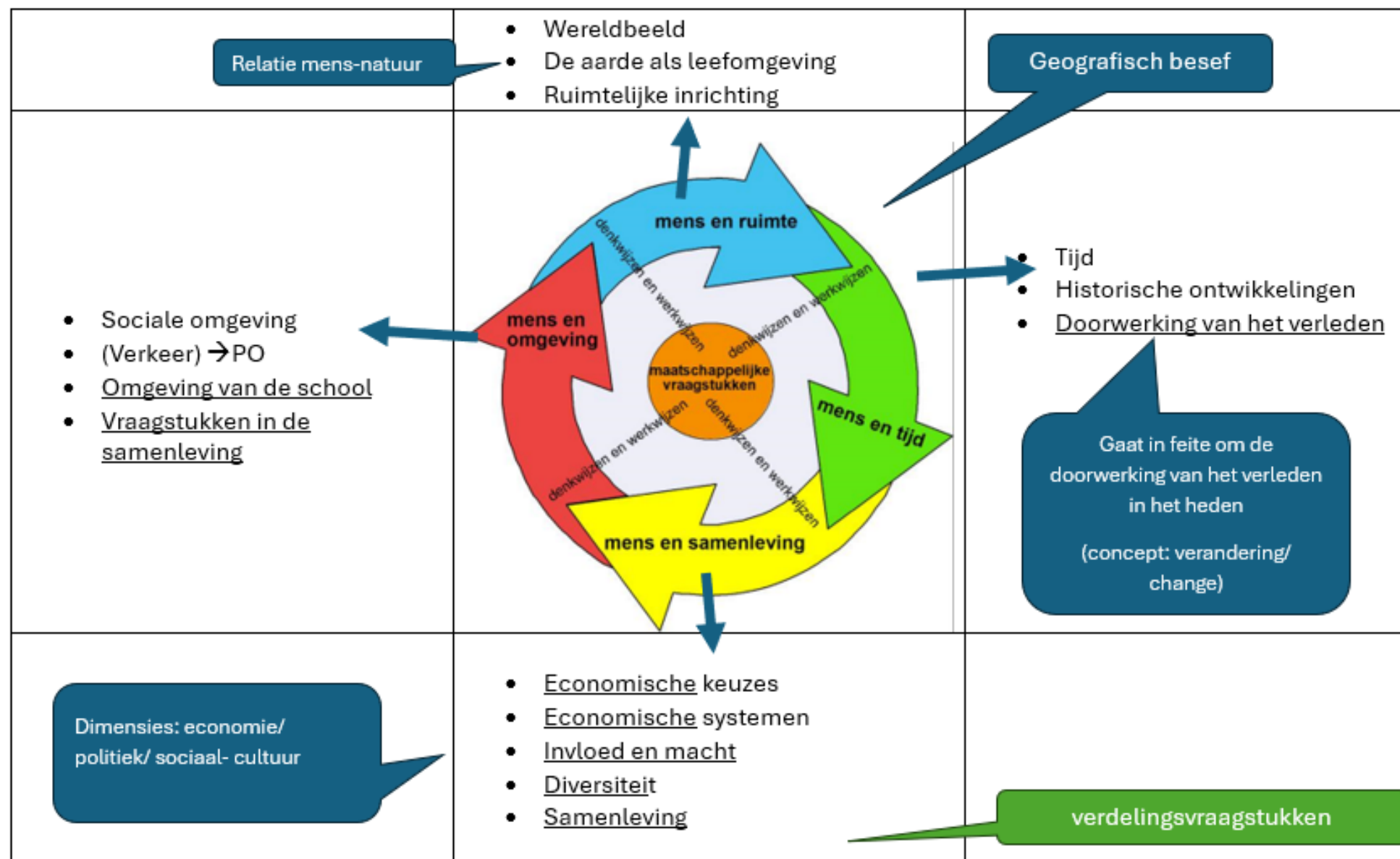
Mens en
Maatschappij
(M&M)

Mens en
Natuur (M&N)

Burgerschap
(BU)

Voorbeeld visualisatie van een leergebied: doelen OBVO Mens en Maatschappij

Het referentiekader ruimte (als basis)

Doelen van het aardrijkskundeonderwijs

Wereldkennis

- Basiskenmerken/ processen van systeem aarde
- Basiskenmerken/ ontwikkelingen van de ruimtelijke inrichting

Ruimtelijke samenhang/ mens-natuurrelaties

- Kennis over gebieden op verschillende schaalniveaus
- Kennis van geografische thema's: politiek/ economisch/ sociaal-cultuur/ bodem/ klimaat

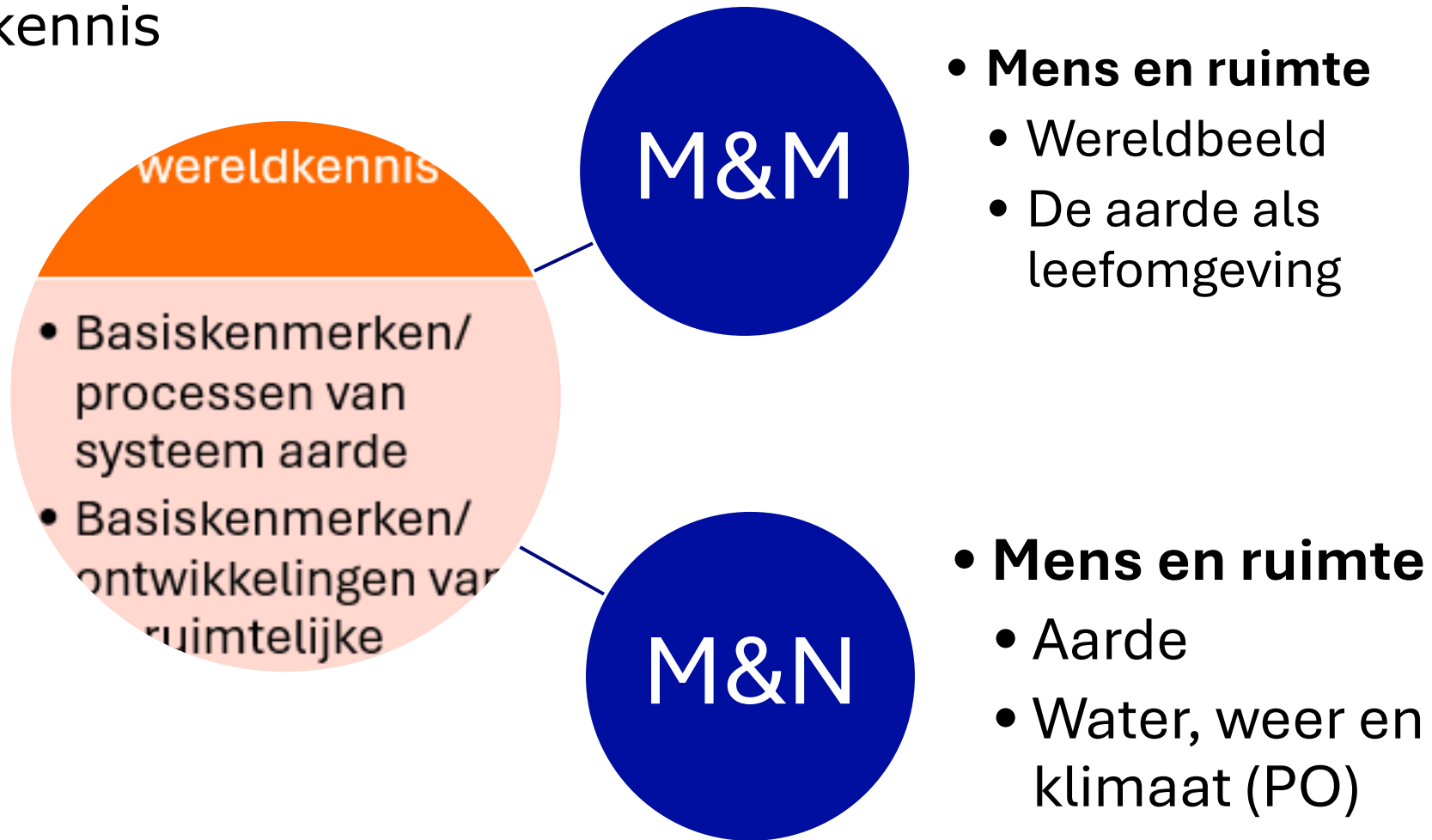
Begrijpen van ruimtelijke vraagstukken

- Vb. duurzame ontwikkeling/ klimaatverandering
- Bieden verdieping van het wereldbeeld

Toekomstscenario's

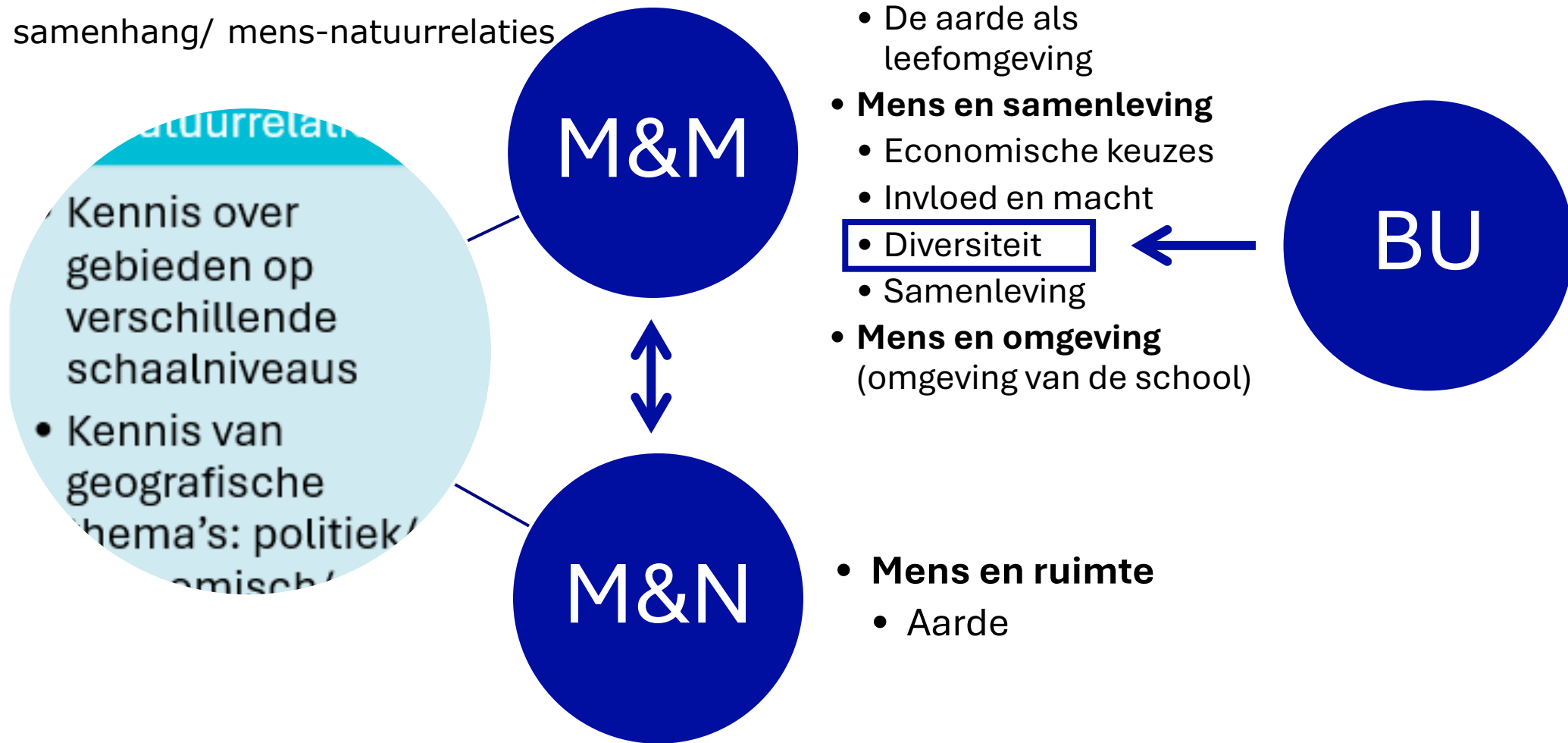
- Denken over en verbeelden van mogelijke alternatieve toekomsten van de omgeving

Relatie referentiekader ruimte en de kerndoelen wereldkennis

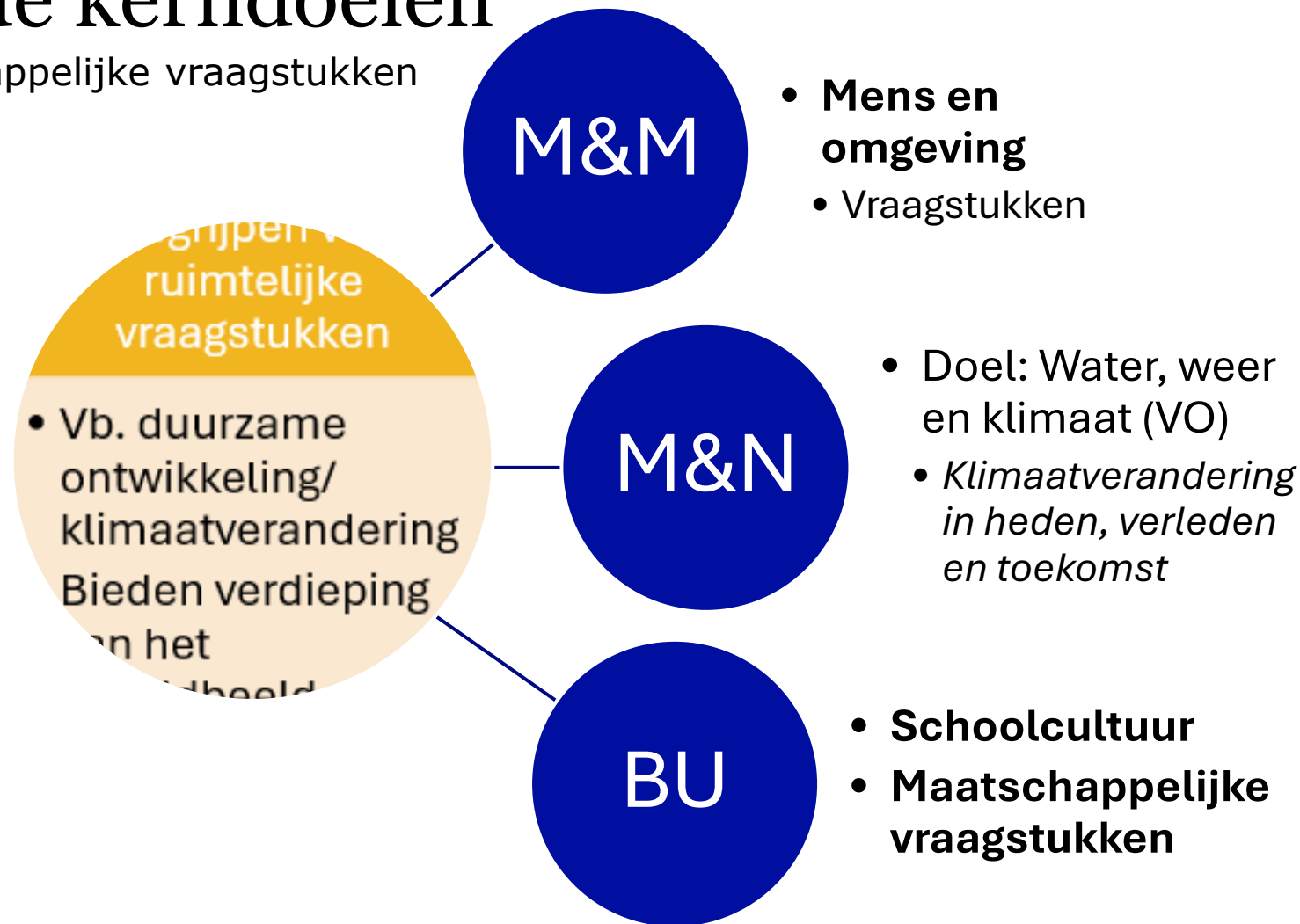
Relatie referentiekader ruimte en de kerndoelen

Ruimtelijke samenhang/ mens-natuurrelaties

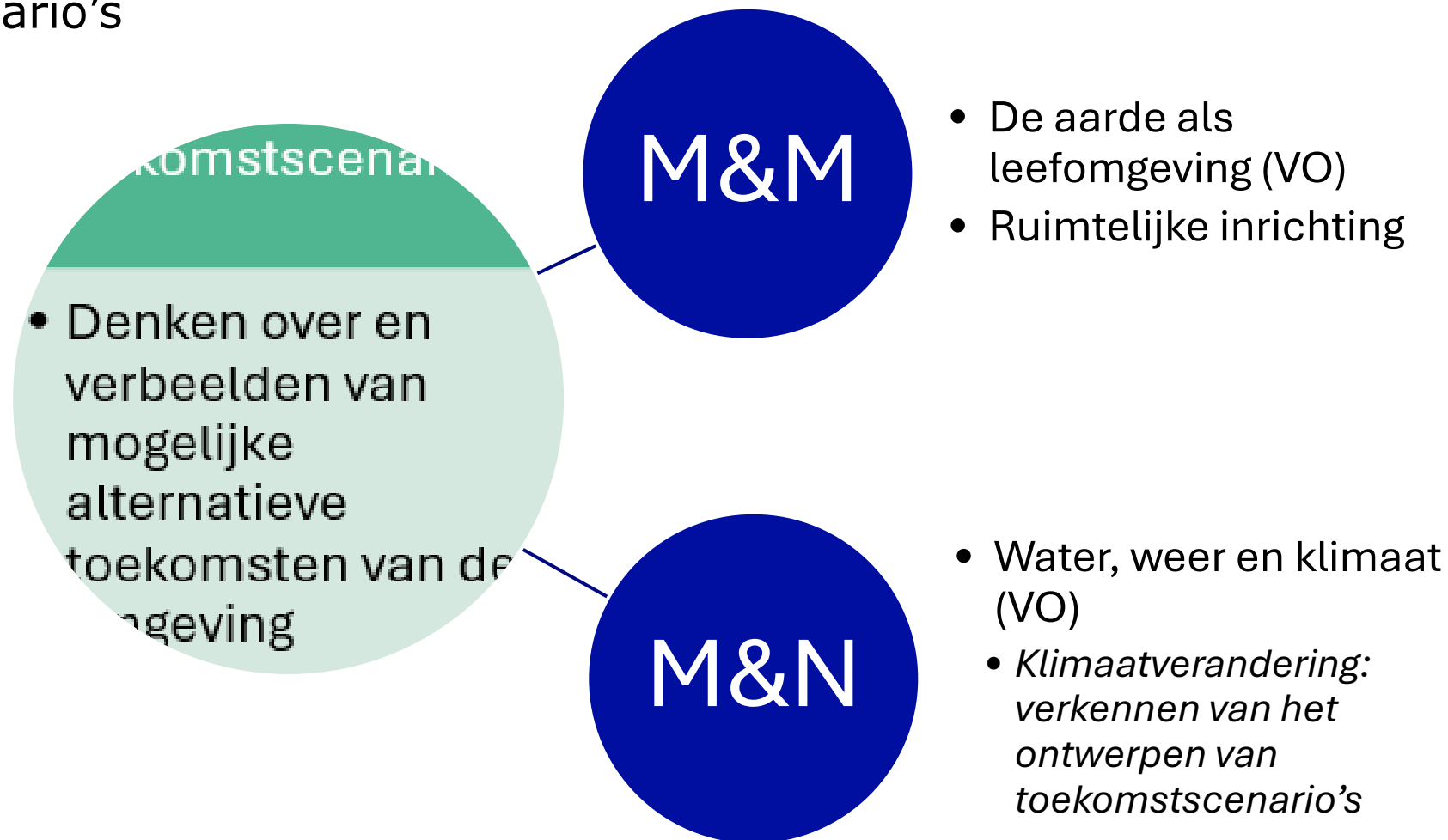
Relatie referentiekader ruimte en de kerndoelen

Ruimtelijke/ maatschappelijke vraagstukken

Relatie referentiekader ruimte en de kerndoelen

Toekomstscenario's

In gesprek over de conceptkerndoelen

Matthijs Driebergen

**Curriculumexpert leergebieden Mens en
maatschappij en Burgerschap (SLO)**

In gesprek over de nieuwe kerndoelen Mens en Ruimte

Ga in groepjes van 5 deelnemers kort (max 15 minuten) in gesprek over de nieuwe kerndoelen Mens en ruimte. Je kunt daarbij in gesprek gaan over de volgende vragen:

- In hoeverre lukt het om in de lespraktijk verbindingen te maken tussen de inhouden van de nieuwe kerndoelen Mens en ruimte van MM, MN en Burgerschap?
- Met welke inhouden kun je samenhang tussen deze drie leergebieden makkelijk vormgeven, en met welke inhouden lukt dat minder makkelijk?
- Wat zou je nodig hebben om met het nieuwe curriculum in de praktijk aan de slag te gaan?

Hoe verloopt het proces?

Voor de drie leergebieden met aardrijkskunde-inhouden

1. Voorbereidingsfase
2. Ontwikkeltraject met ontwikkelteam en advieskring (start BU: begin 2023 – start MM & MN: half 2023)

Concept kerndoelen zijn klaar

3. Fase van beproeven (start BU: half 2024 – start MM & MN: begin 2025)
 4. Bijstellingen (BU: half 2025, MM & MN: eind 2025)
 5. Besluit Tweede Kamer (?)
-